

Konwencja handlowa polsko-włoska,

podpisana w Genui dnia 12 maja 1922 r.—zatwierdzona ustawą z dnia 28 lipca 1922 r.—Dz. U.
R. P. № 71, poz. 639.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

JÓZEF PIŁSUDSKI,

NACZELNIK PAŃSTWA POLSKIEGO,

Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia dwunastego maja, tysiąc dziewięćset dwudziestego drugiego roku w Genui podpisana została między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Królestwa Włoskiego Konwencja Handlowa, która słowo w słowo brzmi jak następuje:

KONWENCJA HANDLOWA

między Polską a Włochami.

NACZELNIK PAŃSTWA POLSKIEGO

z jednej strony

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL WŁOSKI

z drugiej strony,

ożywieni wspólnem pragnieniem popierania i rozwijania stosunków handlowych między obu krajami, postanowili zawrzeć umowę handlową, przystosowaną do systemu przejściowego, będącego obecnie jeszcze w mocy w obydwu krajach i mianowali w tym celu na swych pełnomocników:

Naczelnik Państwa Polskiego:

J. E. Konstantego Skirmunta, Ministra Spraw Zagranicznych,

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE POLONAISE

JÓZEF PIŁSUDSKI,

CHEF DE L'ÉTAT POLONAIS,

A tous ceux qui ces présentes Lettres verront, fait savoir ce qui suit:

Une Convention Commerciale ayant été signée à Gênes le douze mai mil neuf cent vingt deux entre le Gouvernement de la République Polonaise et le Gouvernement du Royaume d'Italie, Convention, dont la teneur suit:

CONVENTION COMMERCIALE

entre la Pologne et l'Italie.

LE CHEF DE L'ÉTAT POLONAIS

d'une part et

SA MAJESTÉ LE ROI D'ITALIE

d'autre part

animés d'un égal désir de favoriser et de développer les relations commerciales entre les deux pays, ont décidé de conclure une Convention Commerciale appropriée au régime transitoire, actuellement encore en vigueur dans leurs pays respectifs et ont nommé à cet effet pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Le Chef de l'Etat Polonais:

S. E. Konstanty Skirmunt, Ministre des Affaires Etrangères,

J. E. Henryka Strasburgera, Podsekretarza Stanu w Ministerjum Przemysłu i Handlu.

Jego Królewska Mość Król Włoski:

J. E. D-ra Karola Schanzer, Ministra Spraw Zagranicznych,

J. E. Hr. Avv. Teofila Rossi, Ministra Przemysłu i Handlu,

którzy po zakomunikowaniu sobie wzajemnie pełnomocnictw, uznanych za znajdujące się w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły:

Art. 1.

Obywatele jednej z Układających się Stron, osiedleni na terytorjum drugiej Strony lub przebywający tam czasowo, będą korzystali pod względem osiedlenia się oraz wykonywania handlu i przemysłu na terytorjum drugiej Układającej się Strony z tych samych praw, przywilejów, ulg, korzyści i wyjątków, co i obywatele państwa najbardziej uprzywilejowanego.

Art. 2.

Obywatele każdej z Układających się Stron będą traktowani na terytorjum drugiej Układającej się Strony, pod względem ich stanowiska prawnego, ich dóbr ruchomych i nieruchomości, ich praw i udziałów tak jak obywatele państwa najbardziej uprzywilejowanego.

Są w każdym razie zastrzeżone, co do kupna, posiadania i użytkowania dóbr nieruchomości, wyjątki i ograniczenia, które są lub będą stosowane w stosunku do obywateli wszystkich Państw obcych ze względu na bezpieczeństwo Państwa.

Obywatele każdej z Układających się Stron będą mogli załatwiać swe interesy na terytorjum drugiej Układającej się Strony, bądź osobiście, bądź przez pośrednika wedle ich własnego wyboru, tudzież będą mieli prawo, stosując się do praw krajowych, stawać przed sądem i wolny dostęp do władz. Będą korzystali pod względem sądowym z wszelkich praw i immunitetów krajowców i podobnie, jak i oni, będą mogli dla obrony swych interesów posługiwać się adwokatami lub pełnomocnikami, przez siebie wybranymi.

Art. 3.

Spółki prywatno-prawne lub handlowe, które są założone w myśl odnośnych ustaw na terytorjum jednej z Układających się Stron i które mają tam swą siedzibę, będą mogły, stosując się do ustaw drugiego kraju, osiedlać się na terytorjum tego ostatniego i wykonywać tam swoje prawa i swoje przemysły, nabywać, posiadać lub dzierżawić nieruchomości niezbędne dla należytego ich funkcjonowania.

Wyłączone są jednakże te gałęzie przemysłu, które z uwagi na ich charakter użyteczności publicznej, są lub zostaną poddane specjalnym ograniczeniom, stosowanym do wszystkich krajów.

Spółki te, raz dopuszczone zgodnie z prawami i przepisami, które obowiązują lub będą obowiązywać na terytorjum danego kraju, będą miały wolny

S. E. Henryk Strasburger, Sous-Secrétaire d'Etat au Ministère de l'Industrie et du Commerce;

Sa Majesté le Roi d'Italie:

S. E. le Dr. Carlo Schanzer, Ministre des Affaires Etrangères,

S. E. le Comte Avv. Teofilo Rossi, Ministre de l'Industrie et du Commerce;

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins-pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Art. 1.

Les ressortissants de l'une des Parties Contractantes, établis dans le territoire de l'autre Partie ou y résidant temporairement, jouiront, en ce qui concerne l'établissement et l'exercice du commerce et de l'industrie dans le territoire de l'autre Partie Contractante des mêmes droits, privilèges, immunités, faveurs et exemptions, que les ressortissants de la nation la plus favorisée.

Art. 2.

Les ressortissants de chacune des Parties Contractantes recevront sur le territoire de l'autre Partie Contractante, par rapport à leur situation juridique, leurs biens mobiliers et immobiliers, leurs droits et intérêts, le même traitement que celui accordé aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

Sont toutefois réservés, quant à l'achat, à la possession et à l'usage des biens immeubles, les exceptions et les restrictions, qui sont ou seraient établies à l'égard des ressortissants de tous les Etats étrangers en ce qui concerne la sûreté de l'Etat.

Les ressortissants de chacune des Parties Contractantes seront libres de régler leurs affaires sur le territoire de l'autre Partie Contractante, soit personnellement, soit par un intermédiaire de leur propre choix et ils auront le droit, en se conformant aux lois du pays, d'ester en justice et un accès libre auprès des autorités. Ils jouiront, quant aux rapports judiciaires, de tous les droits et immunités des nationaux et comme ceux-ci ils auront la faculté de se servir pour la sauvegarde de leurs intérêts d'avocats ou de mandataires choisis par eux-mêmes.

Art. 3.

Les Sociétés civiles ou commerciales qui, en vertu des lois respectives, sont constituées sur le territoire de l'une des Parties Contractantes et qui y ont leur domicile, pourront, en se soumettant aux lois de l'autre, s'établir sur le territoire de ce dernier et y exercer leurs droits et leurs industries, acquérir, posséder ou affermer les immeubles nécessaires à leur bon fonctionnement.

Sont toutefois exceptées les industries qui, en raison de leur caractère d'utilité générale, sont ou seraient soumises à des restrictions spéciales, applicables à tous les pays.

Ces sociétés, une fois admises conformément aux lois et prescriptions qui sont ou seront en vigueur sur le territoire du pays respectif, auront libre

I łatwy dostęp do sądów obydwu krajów i nie będą podlegały opłatom, podatkom i wogóle poborom skarbowym innym lub wyższym od tych, jakie są nałożone na spółki krajowe. Rząd Polski zobowiązuje się traktować z warunkiem wzajemności co do innych warunków działania spółki włoskiej, osiedlonej w Polsce na stopie państwa najbardziej uprzywilejowanego, jeżeli takie traktowanie zostałoby przyznane jakimkolwiek trzeciemu mocarstwu, nie sąsiadującemu z Polską,

Art. 4.

Podatki i opłaty wewnętrzne, pobierane na rachunek Państwa, prowincji, gmin lub korporacji, które obciążają lub będą obciążały produkcję, fabrykację towarów lub konsumpcję pewnego artykułu na terytorjum jednej z Układających się Stron, nie będą mogły obciążać produktów, towarów lub artykułów drugiej Strony silniej lub uciążliwiej niż produkty, towary lub artykuły krajowe tego samego rodzaju albo produkty państwa najbardziej uprzywilejowanego.

Art. 5.

Obywatele każdej z Układających się Stron nie będą mogli w żadnym wypadku podlegać przy wykonywaniu handlu i przemysłu na terytorjum drugiej Układającej się Strony cłom, opłatom, podatkom i ciężarom pod jakąkolwiek bądź nazwą, innym lub wyższym od tych, jakie są lub będą wymagane od krajowców.

Będą oni zwolnieni od uiszczania pożyczek i danin narodowych przymusowych, jak również od wszelkich innych kontrybucji, bez względu na ich naturę, nakładanych na potrzeby wojny.

Obywatele każdej z Układających się Stron, będą zwolnieni na terytorjum drugiej, od wszelkiej służby wojskowej i obowiązkowych funkcji urzędowych, sądowych, administracyjnych lub samorządowych. W czasie pokoju i w czasie wojny, będą oni podlegali tylko tym świadczeniom i rekwizycjom wojskowym, jakie nakładane będą na krajowców, w danej mierze i według tych samych zasad, co ci ostatni, i zawsze za słusznym odszkodowaniem.

Art. 6.

Wszelkie produkty gleby lub przemysłu Polski, które będą wwożone do Włoch, i wszelkie produkty gleby lub przemysłu Włoch, które wwożone będą do Polski, przeznaczone bądź do spożycia, bądź do złożenia na skład, bądź też do powrotnego wywozu, albo do tranzytu, będą podlegały przez czas trwania niniejszej konwencji traktowaniu przyznanemu państwu najbardziej uprzywilejowanemu, a mianowicie nie będą mogły być w żadnym wypadku obciążane wyższymi lub innymi cłami od tych, które obciążają produkty lub towary państwa najbardziej uprzywilejowanego.

Każda z Układających się Stron zobowiązuje się przeto udzielić drugiej, bezzwłocznie i bez innych warunków, wszelkich korzyści, wszelkich przywilejów i wszelkich zniżek ceł, mnożników i opłat,

et facile accès auprès des tribunaux des deux pays et ne seront pas soumises à des taxes, contributions et généralement à des redevances fiscales autres ou plus élevées que celles imposées aux sociétés du pays. Le Gouvernement Polonais s'engage, à condition de réciprocité, à faire jouir, quant aux autres conditions d'exercice, les sociétés italiennes établies en Pologne, du traitement de la nation la plus favorisée, lorsque ce traitement serait accordé à une puissance tierce quelconque, non limitrophe avec la Pologne.

Art. 4.

Les droits et taxes intérieurs perçus pour le compte de l'Etat, des provinces, des communes ou des corporations qui grèvent ou grèveront la production, la préparation des marchandises ou la consommation d'un article dans le territoire de l'une des Parties Contractantes, ne pourront frapper les produits, marchandises ou articles de l'autre Partie d'une manière plus forte ou plus gênante que les produits, marchandises ou articles indigènes de même espèce ou ceux de la nation la plus favorisée.

Art. 5.

Les ressortissants de chacune des Parties Contractantes ne pourront dans aucun cas être soumis, pour l'exercice du commerce et de l'industrie dans le territoire de l'autre Partie Contractante, à des droits, taxes, impôts ou charges, sous quelque dénomination que ce soit, autres ou plus élevés que ceux qui sont ou seraient exigés des nationaux.

Ils seront dispensés du paiement des emprunts et des dons nationaux forcés, ainsi que de toute autre contribution, de quelque nature que ce soit, imposés pour les besoins de la guerre.

Les ressortissants de chacune des Parties Contractantes seront exempts, sur le territoire de l'autre, de tout service militaire et fonction officielle obligatoire, judiciaire, administrative ou municipale. Ils ne seront astreints en temps de paix et en temps de guerre qu'aux prestations et réquisitions militaires imposées aux nationaux dans la mesure et d'après les mêmes principes que ces derniers, et toujours contre une juste indemnité.

Art. 6.

Tous les produits du sol et de l'industrie de la Pologne qui seront importés en Italie et tous les produits du sol et de l'industrie de l'Italie qui seront importés en Pologne, destinés soit à la consommation, soit à l'entreposage, soit à la réexportation, soit au transit, seront soumis pendant la durée de la présente convention au traitement accordé à la nation la plus favorisée et notamment ne pourront en aucun cas être soumis à des droits ni plus élevés, ni autres que ceux qui frappent les produits ou les marchandises de la nation la plus favorisée.

Chacune des Parties Contractantes s'engage donc à faire immédiatement et sans autres conditions profiter l'autre de toute faveur, de tout privilège et de toute réduction de droits ou de coeffi-

których udzieliła lub udzielićby mogła w przyszłości pod wyżej wymienionymi względami, stale lub czasowo, trzeciemu państwu.

Przy wywozie do Polski nie będą pobierane we Włoszech, a przy wywozie do Włoch nie będą pobierane w Polsce cła lub opłaty inne lub wyższe, niż przy wywozie tych samych przedmiotów do kraju najbardziej uprzywilejowanego pod tym względem.

Art. 7.

Postanowienia artykułu poprzedniego nie dotyczą:

- 1) przywilejów przyznanych już lub któreby mogły być następnie przyznane przez jedną z Ukladających się Stron w obrocie pogranicznym z krajem sąsiednim,
- 2) korzyści specjalnych, wynikających z unii celnej,
- 3) przejściowego systemu celnego między częściami polską i niemiecką Górnego Śląska.

Art. 8.

Ukladające się Strony godzą się na to, że ograniczenia lub zakazy, dotyczące przywozu i wywozu niektórych towarów, będą utrzymane tylko przez czas i w stopniu bezwzględnie koniecznych w obecnych warunkach gospodarczych.

W oczekiwaniu przywrócenia wolnego przywozu i wywozu, zobowiązują się one poczynić wszelkie konieczne kroki, aby przeszkody, z tych zakazów wynikające, były sprowadzone do minimum przez udzielanie odchyłeń lub przy pomocy innych stosownych środków.

W każdym razie Ukladające się strony zachowują sobie prawo wprowadzenia ograniczeń przywozu i wywozu:

- a) ze względów bezpieczeństwa publicznego;
- b) ze względów policji sanitarnej lub w celach ochrony zwierząt i użytecznych roślin przeciwko chorobom, owadom i pasożytom szkodliwym, a w szczególności w interesie zdrowia publicznego, zgodnie z zasadami międzynarodowymi w tym względzie przyjętymi;
- c) względem towarów stanowiących przedmiot monopolu państwowego;
- d) w celu zastosowania względem towarów zagranicznych zakazów i ograniczeń, które zostały lub będą ustanowione w drodze ustawodawstwa wewnętrznego w stosunku do produkcji, sprzedaży, przewozu lub konsumpcji wewnętrznej podobnych towarów krajowych.

Art. 9.

Z warunkiem obowiązkowym wywozu powrotnego względnie powrotnego wwozu w przeciągu jednego roku i udowodnienia tożsamości, przyznaje się wzajemnie wolność od wszelkiego cła przywozowego i wywozowego:

cients de majoration, de taxes qu'elle a déjà accordés ou pourrait par la suite accorder, sous les rapports susmentionnés, à titre permanent ou temporairement à une tierce nation.

A l'exportation en Pologne il ne sera pas perçu en Italie et à l'exportation en Italie il ne sera pas perçu en Pologne, des droits ou taxes autres ou plus élevés, qu'à l'exportation des mêmes objets dans le pays le plus favorisé à cet égard.

Art. 7.

Les dispositions fixées par l'article précédent ne s'appliquent pas:

- 1) aux privilèges accordés ou qui pourraient être accordés ultérieurement par une des Parties Contractantes dans le trafic-frontière avec les pays limitrophes;
- 2) aux faveurs spéciales résultant d'une union douanière;
- 3) au régime provisoire douanier entre les parties: polonaise et allemande de la Haute Silésie.

Art. 8.

Les Parties Contractantes sont convenues que les restrictions ou prohibitions concernant l'importation et l'exportation de certaines marchandises ne seront maintenues que pendant le temps et dans la mesure absolument nécessitées par les conditions économiques actuelles.

En attendant que la liberté d'importation et d'exportation soit établie, elles s'engagent à prendre toutes les mesures nécessaires, afin que les entraves, qui découlent desdites prohibitions, soient réduites au minimum moyennant l'octroi de dérogations ou autres moyens appropriés.

En tout cas les Parties Contractantes se réservent le droit d'établir des restrictions aux importations et aux exportations:

- a) pour des raisons de sécurité publique;
- b) pour des motifs de police sanitaire ou en vue de la protection des animaux et des plantes utiles contre les maladies, les insectes et parasites nuisibles et particulièrement dans l'intérêt de la santé publique, conformément aux principes internationaux adoptés à ce sujet;
- c) pour les marchandises faisant l'objet d'un monopole d'Etat;
- d) en vue de l'application aux marchandises étrangères des prohibitions ou restrictions qui ont été et qui seront établies par la législation intérieure en ce qui concerne la production, la vente, le transport ou la consommation à l'intérieur des marchandises indigènes similaires.

Art. 9.

Sous obligation de réexportation ou de réimportation dans le délai d'un an et de la preuve d'identité, la franchise de tout droit d'entrée et de sortie est stipulée réciproquement:

- 1) przedmiotem przeznaczonym na targi, wystawy i konkursy;
- 2) naczyniom i beczkom z żelaza i stali, służącym jako opakowanie dla produktów naftowych.

Wywóz powyższych przedmiotów powinien być zapewniony bądź przez złożenie (w gotówce) na komorze celnej wejściowej sumy w wysokości należnego cła, bądź też przez odpowiednią kaucję.

Art. 10.

Produkty gleby lub przemysłu jednego z obu krajów, wwiezione na terytorjum drugiego i przeznaczone na skład lub do tranzytu w jakimkolwiek bądź kierunku, nie będą podlegały żadnym cłom, ani żadnym poborom wewnętrznym, oprócz opłaty za plombowanie i opłaty statystycznej, lub wszelkich innych poborów i opłat, przeznaczonych wyłącznie na pokrycie kosztów dozoru i administracji, jakie mogą wynikać z tego tranzytu; nie wyklucza to jednak dla poborów skarbowych, związanych z transakcjami, których przedmiotem stałyby się mogły te towary w czasie leżenia na składzie lub w czasie przewozu.

Towary, pochodzące z trzeciego Państwa, a wwożone na terytorjum jednej z Układających się Stron, jeżeli uprzednio znajdowały się na składzie drugiej Strony, będą tam poddane takiemu traktowaniu, jakiemu podlegałyby przy wwozie ze składów państwa najbardziej pod tym względem uprzywilejowanego.

Art. 11.

Kupcy, przemysłowcy i inni producenci jednego z obu krajów, jak również i ich komwojażerowie, którzy dowiodą przez okazanie przemysłowej karty legitymacyjnej, podług załączonego wzoru A., wydanej przez odpowiednie władze swego kraju, że mają prawo wykonywać swój handel lub przemysł i że opłacają przewidziane ustawami opłaty i podatki, będą mieli prawo bez uiszczania jakiegokolwiek podatku patentowego, czynić w drugim kraju zakupy dla handlu lub przemysłu, tudzież poszukiwać zamówień u osób lub firm, które odprzedają swoje wyroby lub zużytkowują te przedmioty na swoje potrzeby zawodowe. Będą oni mogli posiadać przy sobie próbki lub wzory, lecz zabroniony im jest kolportaż towarów bez upoważnienia wydanego zgodnie z prawodawstwem kraju, w którym podróżują.

Próbki lub wzory wwiezione przez wspomnianych przemysłowców i komwojażerów, będą przez obie Strony zwolnione od cła wwozowego i wywozowego. Ponowny wywóz próbek i wzorów w przeciągu jednego roku musi być zapewniony przez złożenie na wejściowej komorze celnej bądź sumy (w gotówce) w wysokości należnych cel, bądź też przez odpowiednią kaucję.

Art. 12.

Obydwie układające się Strony zapewniają sobie wzajemnie na swych terytorjach — we wszystkim co dotyczy różnych formalności administracyjnych lub

- 1) pour les objets destinées aux foires, aux expositions et au concours;
- 2) pour les fûts et barils en fer et acier servant d'emballage pour les produits de naphte.

La réexportation de ces objets devra être garantie soit par le dépôt (en espèces) au bureau de douane d'entrée du montant des droits applicables, soit par une caution valable.

Art. 10.

Les produits du sol et de l'industrie de l'un des deux Pays importés sur le territoire de l'autre et destinés à l'entreposage ou au transit vers quelque destination que ce soit, ne seront soumis à aucun droit de douane ni à aucun droit intérieur autre que la taxe de plombage et le droit de statistique; ou tous autres droits et taxes exclusivement affectés à couvrir les dépenses de surveillance et d'administration que peut imposer ce transit, sans préjudice toutefois des taxes fiscales afférentes aux transactions dont ces marchandises pourraient être l'objet au cours de leur entreposage ou de leur transport.

Les marchandises, originaires d'un tiers état, importées dans le territoire de l'une des Parties Contractantes après avoir été déposées dans les entrepôts de l'autre, y seront admises au même traitement, auquel elles seraient assujetties à leur importation à travers les entrepôts de l'Etat le plus favorisé à cet égard.

Art. 11.

Les négociants, industriels et autres producteurs de l'un des deux pays, ainsi que leurs commis-voyageurs qui possèdent par la présentation d'une carte de légitimation industrielle, conforme au modèle annexe A, délivrés par les autorités compétentes de leur pays, qu'ils y sont autorisés à exercer leur commerce, ou leur industrie et qu'ils y acquittent les taxes et impôts prévus par les lois, auront le droit sans payer aucune taxe de patente, de faire dans l'autre pays des achats pour le commerce ou fabrication et d'y rechercher des commandes auprès des personnes ou maisons opérant la revente de leurs articles ou faisant l'usage de ces articles pour leurs besoins professionnels. Ils pourront avoir avec eux des échantillons ou modèles, mais il leur est interdit de colporter des marchandises à moins d'autorisations données conformément à la législation du pays où ils voyageront.

Les échantillons ou modèles, importés par lesdits industriels et commis-voyageurs, seront de part et d'autre admis en franchise de droits d'entrée et de sortie. La réexportation des échantillons et modèles dans le délai d'un an, devra être garantis soit par le dépôt (en espèces) au bureau de douane d'entrée du montant des droits applicables, soit par une caution valable.

Art. 12.

Les deux Parties Contractantes se garantissent réciproquement sur leurs territoires, en tout ce qui concerne les diverses formalités administratives ou

innych, nieodzwonnych do stosowania postanowień przewidzianych w niniejszej konwencji, — traktowanie na stopie kraju najbardziej uprzywilejowanego.

Art. 13.

W portach obu krajów okręty włoskie i polskie, jak również ich załogi, ładunki, pasażerowie, tudzież ich bagaże będą traktowani na stopie całkowitej równości, a to zarówno pod względem opłat ogólnych lub specjalnych, jak i pod względem podziału statków, ułatwień przy zarzucaniu kotwicy, załadunku lub wyładunku i wogóle pod względem wszelkich formalności lub rozporządzeń, jakim mogą podlegać okręty handlowe, ich ładunki i załogi, pasażerowie i ich bagaże.

Przywileje i prawa powyżej wymienione nie rozciągają się:

- a) na specjalne ustawy mające na względzie popieranie marynarki handlowej narodowej;
- b) na specjalne koncesje, przyznane towarzystwom żeglugowym sportowym i statkom wycieczkowym;
- c) na usługi portowe i na kabotaż, zastrzeżone dla marynarki krajowej, jak również i na rejsy między Włochami i jej kolonjami;
- d) na rybołówstwo krajowe.

Obie Ukládające się Strony będą uznawały dla pomiarów odnośnych okrętów świadectwa zagłębienia i pojemności, wydawane zgodnie z odpowiednim ustawodawstwem każdego kraju.

Art. 14.

Obywatele obu Ukládających się Stron, ich bagaże i towary będą korzystały na kolejach żelaznych z praw zastrzeżonych dla państwa najbardziej uprzywilejowanego, zarówno co w zakresie kosztów i sposobu przewozu, jak i w zakresie warunków dostawy, opłat i podatków publicznych.

Art. 15.

W razie gdyby jedna z Ukládających się Stron poddała przywóz lub wywóz pewnych produktów lub towarów warunkom cen kontrolowanych przez Rząd lub przez wszelki Inny organ przezeń ustanowiony, warunki stosowane do Strony drugiej będą najbardziej korzystne z pośród stosowanych lub mogących być stosowanymi względem innych Mocarstw trzecich lub obywateli innych Mocarstw trzecich.

Art. 16.

Rząd Polski oświadcza swą gotowość ułatwienia podróży emigrantów, obywateli z jego terytorjum, tudzież emigrantów przejeżdżających, którzy nie udają się do portów włoskich, jak również i tych emigrantów, którzy wracają do swych krajów przez wspomniane porty.

Rząd Polski oświadcza swą zgodę na to, aby Towarzystwa Żeglugowe Włoskie, stosując się do ustawodawstwa polskiego, zakładały agencje sprze-

autres, rendues nécessaires par l'application des dispositions contenues dans la présente convention, le traitement de la nation la plus favorisée.

Art. 13.

Dans les ports des deux pays, les bateaux italiens et les bateaux polonais ainsi que leurs équipages et leurs cargaisons, leurs passagers et leurs bagages, seront traités sur le pied d'une parfaite égalité, tant en ce qui concerne les taxes générales ou spéciales, qu'en ce qui concerne le classement des bateaux, les facilités pour leur amarrage, pour leur chargement ou leur déchargement et, généralement, pour toutes les formalités ou dispositions quelconques auxquelles peuvent être soumis les bateaux de commerce, leurs cargaisons et leurs équipages, leurs passagers et leurs bagages.

Les privilèges et droits énumérés ci-dessus ne s'étendent pas:

- a) aux lois spéciales de protection de la marine de commerce nationale;
- b) aux concessions spéciales accordées aux sociétés de sport nautique et aux navires de plaisance;
- c) aux services des ports et au cabotage réservés à la marine nationale, ainsi qu'aux services entre l'Italie et ses colonies;
- d) à la pêche nationale.

Les deux Parties Contractantes accepteront pour le tonnage des bateaux respectifs les certificats de jauge délivrés en conformité des lois respectives de chaque pays.

Art. 14.

Les ressortissants des deux Parties Contractantes, leurs bagages et marchandises jouiront sur les chemins de fer respectifs des droits réservés à la nation la plus favorisée, tant par rapport aux prix et modes de transport que par rapport aux conditions de livraison, taxes et impôts publics.

Art. 15.

Dans le cas où l'une des Parties Contractantes soumettrait à l'importation ou à l'exportation certains produits ou marchandises à des conditions de prix contrôlées par le Gouvernement ou par tout autre organisme constitué par lui, les conditions applicables à l'autre Partie seront les plus favorables qui sont ou pourraient être appliquées à d'autres Puissances tierces ou ressortissantes des autres Puissances tierces.

Art. 16.

Le Gouvernement Polonais se déclare prêt à faciliter le voyage des émigrants ressortissants de son territoire et celui des émigrants de transit qui se dirigent aux ports italiens, ainsi que celui des émigrants qui rentrent dans leurs pays par les dits ports.

Le Gouvernement Polonais déclare consentir à ce que les compagnies de navigation italiennes en se soumettant à la législation polonaise établissent

daży w Polsce i działały tam na rzecz transportów bezpośrednich z Tryestu do portów Ameryki Południowej i Śródziemnomorskich.

Rząd Włoski zapewni, zgodnie z ustawodawstwem włoskim o emigracji, polskim emigrantom, zarówno w Królestwie Włoskim, jak i na statkach zabierających emigrantów, tę samą opiekę, jakiej udziela emigrantom włoskim. Zobowiązuje się ponadto dołożyć starań, aby na każdym statku, który kursuje z Tryestu i który przewozi emigrantów polskich znajdował się tłumacz, zatwierdzony przez włoskie urzędy emigracyjne.

Art. 17.

Niniejsza konwencja będzie ratyfikowana i ratyfikacje będą wymienione w Rzymie możliwie jak najprędzej.

Wejdzie ona w życie 15 dnia po wymianie ratyfikacji.

Niniejsza Konwencja będzie obowiązywać przez rok, począwszy od dnia jej wejścia w życie.

Po upływie tego czasu będzie ona przedłużona w drodze milczącej zgody i począwszy od dnia wypowiedzenia jej przez jedną z Układających się Stron, pozostawać będzie w mocy jeszcze przez trzy miesiące.

Na dowód czego Pełnomocnicy podpisali niniejszą Konwencję.

Sporządzono w dwu egzemplarzach w Genui, 12 maja tysiąc dziewięćset dwudziestego drugiego roku.

(—) *Carlo Schanzer*

(—) *Konstanty Skirmunt*

(—) *Teofilo Rossi*

(—) *Henryk Strasburger*

des agences de rente en Pologne et y exercent leur activité, pour des transports directs de Trieste aux ports de l'Amérique du Sud et du bassin de la Méditerranée.

Le Gouvernement Italien, en conformité à la législation italienne sur l'émigration assurera aux émigrants polonais aussi bien dans le Royaume que sur les bateaux, qui chargeront les émigrants, la même protection qu'il accorde aux émigrants italiens. Il s'engage, en outre, à prendre soin à ce que sur chaque bateau qui fait le service avec le port de Trieste et qui transporte des émigrants polonais, se trouve un interprète approuvé par les autorités italiennes de service de l'émigration.

Art. 17.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Rome, aussitôt que faire se pourra.

Elle entrera en vigueur le quinzième jour après l'échange des ratifications.

La présente Convention restera obligatoire pendant une année à partir du jour de son entrée en vigueur.

Après l'expiration de ce délai, elle sera prorogée par voie de tacite reconduction et, à partir du jour de sa dénonciation par une des Parties Contractantes, restera en vigueur encore trois mois.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé la présente Convention.

Fait en double exemplaire, à Gênes, le 12 mai mil neuf cent vingt deux.

(L. S.) (—) *Carlo Schanzer*

(L. S.) (—) *Skirmunt*

(L. S.) (—) *Teofilo Rossi* (L. S.) (—) *Henryk Strasburger*

Aneks A.

Karta Legitymacyjna dla Komiwojażerów.

(wzór)

KARTA LEGITYMACYJNA
dla
KOMIWOJAŻERÓW.

Zaświadcza się, że okaziciel
niniejszej karty podróżuje z ra-
mienia firmy
firm

1. w
2. w
3. w

i że firma ta uiszcza ustawowe
firmy te podatki.

na rok 19..... Rysopis okaziciela:
№ karty, pieczęć. Wiek.....

Wzrost

Włosy

Ważne we Włoszech Znaki szczególne
i w Polsce.

Okaziciel Podpis okaziciela:
(imię i nazwisko)
miejsce, dn..... 19

L. S. (Władza wydająca kartę)
Podpis

Zaznajomiwszy się z powyższą Konwencją, uznaliśmy ją i uznajemy za słuszną, zarówno w całości, jak i każde z zawartych w niej postanowień; oświadczamy, że jest przyjęta, ratyfikowana i zatwierdzona i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzone pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

W Warszawie, dnia 9 września 1922 roku.

J. Piłsudski

Przez Naczelnika Państwa
Minister Spraw Zagranicznych:
G. Narutowicz

Annexe A.

Carte de légitimation pour voyageurs de commerce.

(modèle)

CARTE DE LÉGITIMATION
pour
voyageurs de commerce.

Il est certifié que le porteur
de cette carte voyage pour
la maison
les maisons

1. à
2. à
3. à

et que cette maison acquitte
ces maisons acquittent
les taxes légales.

pour l'année 19..... Signalement du porteur:
No. de la carte..... Age.....

(armoirie) Taille.....

Valable Cheveux.....

en Italie et en Polo- Signes particuliers.....
logne.

Porteur Signature du porteur
(nom et prénom)
(lieu, le..... 19

L. S. (Autorité qui délivre la carte)
Signature

Après avoir vu et examiné ladite Convention Nous l'avons approuvée et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues, déclarons, qu'elle est acceptée, ratifiée et confirmée et promettons, qu'elle sera inviolablement observée.

En Foi de Quoi, Nous avons donné les présentes, revêtues du Sceau de la République Polonaise.

A Varsovie, le 9 Septembre 1922.

J. Piłsudski

Par le Chef de l'Etat
Le Ministre des Affaires Etrangères:
G. Narutowicz